

EXPORTFINANSZÍROZÁS

- Az **EXIM** küldetése a magyar vállalkozások exportpiacokon való megjelenésének és versenyképességük növelésének támogatása.
- Az EXIM exporthitel ügynökségi funkciókat lát el, pénzügyi és biztosítási termékek széles portfólióját kínálja a hazai és külföldi vállalatoknak.
- Az Eximbank 213,23 Mrd Ft, a MEHIB 4,25 Mrd Ft alaptőkével rendelkezik.
- A 2020-as évet az Exim 1100 milliárdos teljes hitelállománnyal zárta, ebből 467 milliárd volt az új hitel. A biztosítói állomány meghaladta a 400 Mrd forintot.
- A 2019-ben elfogadott Nemzeti Exportstratégia a hazai vállalkozások exporttörekvéseit támogató stratégiai keretrendszer.
- A **HEPA** Magyar Exportfejlesztési Ügynökség kormányzati háttérintézményként differenciált szolgáltatásokkal segíti a hazai vállalatok külföldi piacokra való kilépését, sikeres exporttevékenységét.
- A 2020 nyarán meghirdetett **Nemzeti Exportvédelmi Program** 25 milliárd Ft vissza nem térítendő hitelkeretet kínál a hazai vállalatoknak.

A kormány [T/15984.](#) számon nyújtotta be a Magyar Export-Import Bank Részvénytársaságról és a Magyar Exporthitel Biztosító Részvénytársaságról szóló [1994. évi XLII. törvény](#) módosításáról szóló törvényjavaslatát. Az Infojegyzet az exportfinanszírozás eszközeit, az EXIM intézményét, és COVID-19 járvány nyomán hozott exportösztönző intézkedéseket mutatja be.

Magyarország erősen nyitott gazdaságú ország, mind az export, mind az import vonatkozásában erősen ráutalt a külső piacokra, függ azok változásaitól. Európai viszonylatban is kiemelkedően nyitottnak számít, a külkereskedelmi forgalom GDP-hez mért aránya 160 százalék feletti, ezzel az EU tagállamai között az 5. helyen áll. Az export 90%-a az EU tagállamokba irányul, de új régiók (Dél-Kelet-Ázsia, Dél-Amerika, szub-szaharai országok) is egyre inkább előtérbe kerülnek ([KSH, 2019](#)). (A külgazdaság főbb adatairól lásd: [2020/74](#). Infotabló.)

Az állam piacszerző tevékenysége a külgazdaság területén leginkább az export növekedésének segítésében, a hazai vállalkozások, (közük hangsúlyosan a kis- és középvállalkozások) külső piacokon történő megjelenésének támogatásában és a külföldi tőkebefektetések ösztönzésében valósul meg (Állami Számvevőszék, [2016](#)).

A Magyar Export-Import Bank Zrt. (Eximbank) és a Magyar Exporthitel Biztosító Zrt. (MEHIB) 2012-től **integráltan működő, egységes intézményi szervezetben**, **EXIM** elnevezéssel támogatja a magyar vállalkozások nemzetközi versenyképességének növelését, az exportpiacokon való közvetlen és közvetett megjelenését. Az Eximbank a hitelezés, a MEHIB a biztosítás területén, hatékony finanszírozási és biztosítási konstrukciókat kínálva, költségvetési forrásokra támaszkodva és állami garanciális háttérrel támogatja és ösztönzi a hazai export növekedését.

NEMZETI EXPORTSTRATÉGIA

Magyarország korábbi, 2020-ig szóló külgazdasági stratégiáját ([1109/2012 \(IV. 12.\)](#) Korm. határozat), 2018 nyarán [visszavonták](#), mivel az abban foglaltak teljesültek és a versenyképesség növelése érdekében a kormány új stratégiát dolgozott ki. A 2019 tavaszán elfogadott **Nemzeti exportstratégia 2019–2030** a hazai vállalkozások exporttörekvéseit támogató stratégiai keretrendszert tartalmazza ([1171/2019 \(IV. 1.\)](#) Korm. határozat). A stratégia teljes terjedelmében nem érhető el, [kivonata](#) alapján a fő céljai az időszak végére a következők:

- a kvv-k exporton belüli részarányának 50%-kal történő emelése;
- az export földrajzi koncentrációjából fakadó kitérttség csökkentése;

- az EU-n kívüli export részarányának emelése;
- a kkv-k bekapcsolódásának segítése a nemzetközi vállalatok globális értékláncába;
- a leggyorsabb és leginkább a piaci igényekre szabott exportfinanszírozási rendszer kialakítása a régióban;
- nemzetközi piacon elismert magyar brandek felépítése meglévő, kiemelkedő exportsikereket elért vállalatok bázisán.

A stratégia a **Nyugat-Balkán, Törökország, Közel-Kelet, Észak-Afrika, valamint a szubszaharai régió** vonatkozásában elemzi az egyes piacok lehetőségeit. A kiemelt ágazatokban – egészség-, élelmiszer-, építés-, agrárgazdaság, és a kreatív ipar – olyan területeket állít a középpontba, mint pl. az orvosi diagnosztikai eszközök és berendezések, a biotechnológia, mérnöki szolgáltatások és innovatív építőipari megoldások, az agrárinformatika vagy a divat- és designtevékenység.

A kormányhatározat a **fejlesztést célzó feladatok**at és **szükséges intézkedéseket is kijelöli**, melyek között [szerepel](#) többek között

- a hazai vállalkozások exporthoz kapcsolódó költségeinek támogatását célzó finanszírozási konstrukció kidolgozása,
- az Eximbank kezelésében lévő tőkebefektetési alapok hatékonyságának vizsgálata,
- az exportfejlesztési és -segélyezési eszközrendszer működésének hatékonyságának és eredményességének áttekintése.

EXIM

Az Eximbank és a MEHIB 1994-ben kezdte meg működését ([1994. évi XLII. törvény](#)). Az Eximbank kizárólagos állami tulajdonban lévő szakosított hitelintézet. 2012-től a két intézmény integráltan működik. Az állam tulajdonosi jogait 2014-től a külgazdaságért felelős miniszter gyakorolja, az EXIM irányítását a KKM végzi. Az EXIM **exporthitel ügynökségként (Export Credit Agency, ECA)** működik. Az Eximbank exportfinanszírozást (elő- és utófinanszírozást) nyújt közvetlenül és közvetve (más pénzügyi intézményeken keresztül), valamint bankgaranciákat (hitelfedezeti és

kereskedelmi) vállal, míg a MEHIB exporthitel biztosítást nyújt.

Az **exporthitel** belföldi termékek külföldi piacokra jutását, exportját segítő finanszírozási eszköz, amely növeli az értékesítési csatorna adott szereplőjének versenyképességét. Az exporthitelezési intézményekre nincs egységes modell, mivel a makrocélok, a reálgazdasági struktúra, a tőkepiac fejlettsége eltérő az egyes országokban ([Széplakiné](#), 2000). Az exporthitel lehetőséget ad arra, hogy a piac tökéletlenségét korrigálják, az államok exportőreiket a megfelelő piacokra pozicionálják ([Némédi-Varga](#), 2003). Az **exporthitel-biztosítási ügylet** során az áruhitelt nyújtó exportőr kockázatait vállalja át a biztosító intézet biztosítási díj ellenében.

Az **EXIM célja és feladata**, hogy:

- az exporttevékenységnek az előállításától az eladásig terjedő **teljes vertikumát** lefedve koherens hitelezési, garanciavállalási és biztosítási termékeket kínáljon;
- kiszolgálja az exporttevékenységet megelőző beszállítói folyamatok, láncolatok finanszírozását és biztosítását;
- elősegítse az exportcélú befektetések és beruházások bővülését.

Az EXIM **nem versenytársa a kereskedelmi bankoknak**, velük együttműködve nyújt pénzügyi eszközöket az exportőröknek, például kedvezményes kamatozású hiteleket, refinanszírozási hitelkeretben.

Nemzetközi szabályozási környezet

Az EXIM, mint export hitel ügynökség számos **nemzetközi megállapodás és szabály keretei között fejti ki tevékenységét**. A legfontosabb keretfeltételeket az exporthitelezés minimális követelményrendszerét az [OECD](#) keretében 1978-ban megszületett, és folyamatosan aktualizálódó, a **Hivatalosan támogatott export-hitelekről szóló Megállapodás** tartalmazza, amelyet kapcsolódó környezeti, fenntarthatósági és átláthatósági [szabályok](#) egészítenek ki. Hazánk tagja az **OECD Exporthitel és Hitelgarancia csoportjának** (Export Credit Group, ECG), amely fórumot biztosít az exporthitelezési és -biztosítási gyakorlatokról, azoknak a jó kormányzás elveihez való kapcsolódásairól,

például a korrupcióellenes intézkedések, a környezetvédelmi és társadalmi kockázatok felmérése, átláthatósága, vagy a hitelezés fenntarthatósága vonatkozásaiban.

A [Berni Unió](#), amelynek a MEHIB 2000 óta tagja, az exporthitel-biztosítás egységes alapelveinek nemzetközi elfogadása céljából jött létre és a tagok közötti információ- és tapasztalatcsere fóruma.

Az **Európai Unió előírások** exporthitel-biztosítást érintő normái az Alapítói Szerződés két fontos területéről, a közös versenypolitika, és a közös kereskedelem politika követelményeiből erednek. Az állami háttérű exporthitelezés és exporthitel-biztosítás felügyeletét a [Versenypolitikai](#) (COMP) és a [Kereskedelem-politikai Főigazgatóság](#) (TRADE) látja el. Előbbi az állami támogatásokra, utóbbi a két éven túli ügyletekre vonatkozó szabályozás kialakításában és a gyakorlat ellenőrzésében játszik szerepet. Néhány konkrét jogszabály:

- a [Bizottság 651/2014/EU rendelete](#) (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról;
- a [Tanács 98/29/EK irányelve](#) (1998. május 7.) a közép- és hosszú lejáratú fedezettel rendelkező ügyletek exporthitel-biztosításával kapcsolatos főbb rendelkezések összehangolásáról;
- a Bizottsági közlemény ([2020/C 91 I/01](#)) és [módosításai](#), amelyek COVID-19 járvány miatt lehetővé vált ideiglenes nyújtható állami támogatások keretrendszerét szabályozza.

Az EXIM a következő területeken kínál **banki és biztosítói termékeket**:

- külföldi kockázatu finanszírozás és biztosítás (ezen belül vevőfinanszírozás, hitel- és befektetésbiztosítás);
- belföldi finanszírozás (forgóeszköz, beruházás, befektetés, eszköz finanszírozás);

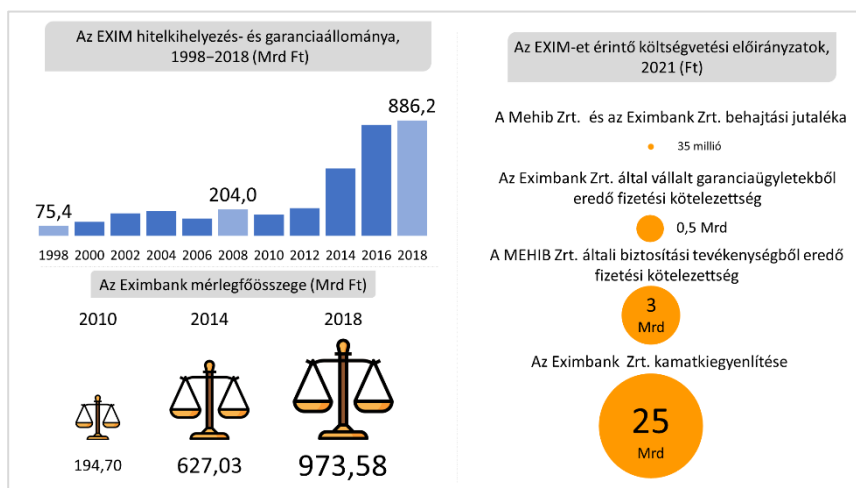
- garanciavállalások (hitelfedezeti (más kereskedelmi banktól felvett hitelekhez kapcsolódó) és kereskedelmi (szerződésekkel kapcsolatos kötelezettségvállalásra) garanciák;
- tőkealapok (nemzetközi és hazai).

Az EXIM [2017-2021-re szóló Stratégiájának fókuszában a hazai kkv-k exportpozíciójának javítása áll](#). Erre annál is inkább szükség van, mert az exportértékesítés árbevételének a kkv-k 14%-át, míg a nagyvállalatok 84%-át adják (mikrocégek 2%) (KSH, [STADAT](#)). Emellett a külföldi ellenőrzés alatt álló cégek árbevételének 56%-a, míg a hazai vállalkozások árbevételének 14%-a származott exporttevékenységből ([KSH](#), 2019).

Az **állam kézfizető kezességet** vállal az Eximbank forrasszerzéseiből fakadó kötelezettségeinek teljesítésében, a kormány megbízásából vállalt garanciaügyletekben, illetve az Eximbank kamatkiegyenlítést is kap egyes kedvező kamatozású hitelek nyújtáshoz.

Az EXIM által nyújtott **új hitelek** teljes nagysága 2018-ban már az ötödik egymást követő évben haladta meg az **évi 300 milliárd forintot, 2020-ban pedig rekordösszegű, 467 Mrd Ft volt**. Az ügyfelek között évek óta 80% felett van a kkv-k aránya, a hitelfolyósítások vonatkozásában pedig a korábban magasabb nagyvállalati arány (50%) fordul meg a kkv-k (40%) javára. ([Exim 25](#), 2019; [Portfólió, 2021.01.28.](#)).

1. ábra: Adatok az EXIM-ről

Forrás: [Infoszolg/EXIM 25](#); [Eximbank Számviteli beszámoló, 2020. évi XC. tv.](#)

AZ EXIM ÉS A KORONAVÍRUS JÁRVÁNY

A már említett Bizottsági [Közleményben](#) szereplő, az **állami támogatásra vonatkozó ideiglenes szabályok** lehetővé teszik, hogy a tagállamok támogatást nyújtsanak (vissza nem térítendő támogatás, visszafizetendő előleg, garanciadíj-támogatás, kamattámogatás) a nehéz helyzetbe került vállalatok részére. A keretszabály külön szól a rövid lejáratú exporthitel-biztosításokról. Bizonyos, korábban piacképesnek tartott kockázatok értékelése megváltozhat, és az új szabályok szerint ezekre jelen helyzetben állami támogatás is [nyújtható](#). Így pl. jelenleg minden országra lehet exporthitelbiztosítást kötni. Az EB legutóbb 2021. december 31-ig [hosszabbította és módosította](#) a keretrendszer hatályát. Megemelte a felső összeghatárokat, és lehetővé tette, hogy az egyes visszafizetendő eszközöket közvetlen támogatásokká alakítsanak át a tagállamok. 2020-ban az EXIM [három új programot](#) indított – **Kárenyhítő Hitel-, Hitelfedezeti és Hitelbiztosítási Programok** –, melyek célja az exportpiaci szereplők likviditásának javítása és

stabilizálása a járvány következtében megváltozott világgazdasági helyzetben. 2021 elejéig több mint **1000 magyar vállalkozást segítettek** kedvezményes kamattámogatott hitelekkel, összesen **320 Mrd Ft értékben**. Február 6-án [bejelentették](#), hogy a programcsomagot 2021. december 31-éig meghosszabbítják.

Az EXIM **hitelállománya** 2020-ban 40%-kal bővült, nagysága [meghaladta](#) az 1100 milliárd Ft-ot, biztosítói állománya 400 Mrd Ft volt. A hitelállomány 85%-a működő tőke hitel, a válsághelyzetben az elsődleges cél a vállalati likviditás [segítése](#).

A **megnövekedett hiteligényeknek való megfelelés** és forrásszerkezet diverzifikálása érdekében 2020-ban 137 Mrd Ft, idén [márciusban](#) 33,6 Mrd Ft értékben bocsátottak ki kötvényeket, míg tavaly novemberben egy 200 millió eurós bilaterális nemzetközi hitelfelvételi szerződést is aláírtak. Az EXIM új terméke a tíz évre, fix kamatozással igényelhető [Fordulat Beruházási Hitel](#), amely a beszállítóknak ill. a külpiacra kilépni tervező cégeknek is szól a kkv szektorban.

Források:

- Némedi-Varga Szilvia: [A hivatalosan támogatott exporthitelezés rendszerének alternatív intézményesítése a nemzetközi kapcsolatok szabályozási keretei között](#), PhD értekezés, Budapest, 2003.
- [Smart Rules for Fair Trade, 50 years of export credit](#), OECD, 2011
- [Exim 25 éve. Útlevél a sikerhez](#), Mediaworks Hungary Zrt., Budapest, 2019.
- [Nemzeti Exportstratégia, 2019-2030](#), Kivonat
- [Helyzetkép a külkereskedelemlről, 2019](#), KSH
- Magyar Export-Import Bank Részvénytársaságról és a Magyar Exporthitel Biztosító Részvénytársaságról szóló [1994. évi XLII. törvény](#)
- Max Thomson: The growing role of EXIM Hungary – [Tfxnews.com, 19 January 2021](#)
- Max Thompson: A small ECA with big plans – [Tfxnews.com, 21 December 2020](#)
- Minden idők legaktívabb évét zárta az EXIM – [Trendfm.hu, 2021. február 5.](#)
- Brüsszel döntött: dupla akkora állami támogatást adhatnak a cégeknek a kormányok év végéig – [Portfólió, 2021. január 28.](#)
- Egyre több magyar kisvállalat keresi a lehetőségeket az exportpiacokon – [Portfólió, 2021. január 28.](#)
- [2020/74. Infotabló](#): Külgazdaság 2020
- [2020/57. Infotabló](#): Vállalkozások

Készítette: Kardos Krisztina
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Tel.: (1) 441-6486